

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. év július hó 1. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A garázdaság vétsége és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budai Központi Kerületi Bíróság 2.B.XI. 517/2006/4. számú, és a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 20.Bf.XI.9633/2006/9. számú ítéletét megváltoztatja, a II. rendű terheltet az ellene garázdaság vétsége miatt emelt vád alól felmenti.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2006. június 23-án kihirdetett 2.B. XI. 517/2006/4. számú ítéletével a II. rendű terheltet garázdaság vétsége miatt 220 napi tétel, napi tételenként 150 forint összegű, összesen 33.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A tényállás a következőket tartalmazza:

Az I. r. és a II. rendű terhelt között 2005. október 19-én 12 óra után néhány perccel egy XI. kerületi beépítetlen telek előtt szóváltás alakult ki, mert a II. rendű terhelt sérelmezte az ott folyó építkezést, illetve annak engedély nélküli voltát. A II. rendű terhelt lefénnyképezte az építkezést és azt ott dolgozó I.

rendű terheltet is, aki viszont azt kérte, hogy az II. rendű terhelt törölje ki a képet a gépből. A II. rendű terhelt erre azonban nem volt hajlandó, mire az I. rendű terhelt 10-12 méter távolságból egy 30-40 cm-es seprűt dobott felé, úgy, hogy a seprű az I. rendű terhelt nadrágszárát eltalálta. Ezt követően az I. rendű terhelt a II. rendű terhelthez ment és el akarta venni tőle a fényképezőgépet. A két terhelt között dulakodás alakult ki, melynek során a II. rendű terhelt egy alkalommal az I. rendű terhelt arcának bal oldalára ütött. Az ütéstől az I. rendű terhelt szemüvege leesett. A II. rendű terhelt ezután megharapta az I. rendű terhelt bal felkarját, míg az I. rendű terhelt bántalmazta a II. rendű terheltet, lefogta a kezét, azt szorította, amelynek következtében a II. rendű terhelt és a fényképezőgépe is a földre került. Amikor azután a II. rendű terhelt a földről felkelt, az I. rendű terheltet ágyékon rúgta. A II. rendű terhelt több ízben is próbálta megrúgni az I. rendű terheltet, de egy jelen lévő személy - közjük állva - a rúgásokat megakadályozta.

A II. rendű terhelt az I. rendű terhelt tevőlegessége folytán nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Az I. és II. rendű terhelt cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban riadalmat, megbotránkozást keltsen.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a II. rendű terhelt nem volt jogos védelmi helyzetben, mivel az eseményeket ő provokálta ki azzal, hogy számára ismeretlen helyszínt és személyt - az I. rendű terheltet - fényképezett le, majd a fényképet az I. rendű terhelt kérése ellenére nem törölte le, hanem a seprű eldobása után ő ütötte meg ököllel az I. rendű terheltet, azután pedig dulakodásba bocsátkozott.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a II. rendű és az I. rendű terheltnek a nyílt utcán kifejtett erőszakos magatartása alkalmas volt félelem, megbotránkozás keltésére, ekként az a garázdaság vétségének tényállását mindketten kimerítették.

A II. rendű terheltnek és védőjének fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2007. szeptember 5-én meghozott 20.Bf.XI. 9633/2006/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a II. rendű terheltet megrovásban részesítette.

A másodfokú bíróság felmentésre nem látott okot, az időmúlásra, a II. rendű terhelt életkorára és büntetlen előéletére tekintettel azonban a törvény szerinti legkisebb büntetés kiszabását is szükségtelennek tartotta, ezért a Btk. 71.§-ának (1) bekezdése alapján a II. rendű terhelttel szemben megrovást alkalmazott.

A másodfokú bíróság ítélete ellen - védője útján - a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt felmentése érdekében.

Az indítvány szerint a tényállás téves, iratellenes megállapításokat tartalmaz. A II. rendű terhelt a szülei lakóhelye mellett folyó építkezést fényképezte le, a dulakodás pedig azért alakult ki, mert az I. rendű terhelt - a seprűvel történt megdobást követően - a II. rendű terhelttől a fényképezőgépet erőszakkal el akarta venni, amelyet a II. rendű terhelt igyekezett megakadályozni. A II. rendű terhelt ekként jogos védelmi helyzetben volt, hiszen jogtalan támadást hárított el, ebből következően a felmentése indokolt.

A Legfőbb Ügyészség a BF. 1003/2008. számú nyilatkozatában - miként a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője is - alaposnak tartotta a felülvizsgálati indítványt. A II. rendű terheltnak az I. rendű terhelt által provokált magatartása álláspontja szerint ugyanis kihívóan közösségellenesnek nem tekinthető, így esetében a garázdaság bűncselekményének egyik tényállási eleme nem valósult meg. Minthogy pedig a terhelt bűncselekményt nem követett el, szükségtelen annak vizsgálata, hogy javára a jogos védelmi helyzet fennállt-e. Mindezek alapján a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a II. rendű terheltnak a garázdaság vétsége alóli felmentését indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a Be. 416.§-ának (1) bekezdésében tételesen felsorolt okokra alapozottan vehető igénybe. Ennek megfelelően a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a/ pontja - büntető anyagi jogi szabálysértésre hivatkozással - lehetővé teszi a bűnösség vitatását, de a felhozott érvek csak az ítéletben megállapított tényekre épülhetnek. A Be. 423.§-ának (1) bekezdése ugyanis tiltja az irányadó tényállás támadását. Ebből következően az indítványnak az elsőfokú ítélet részbeni iratellenességére vonatkozó kifogásai kívül esnek a felülvizsgálati eljárás keretein.

A Btk. 274.§-ának (1) bekezdésében meghatározott garázdaság bűncselekményének tényállási eleme az erőszakos magatartás kihívóan közösségellenes volta. Nem kétséges, hogy a közterületen, mások jelenlétében történő dulakodás, verekedés olyan személy elleni erőszakos magatartás, amely - durván sértve az általánosan elfogadott együttélési, viselkedési normákat - nem nélkülözi a kihívó közösségellenességet és alkalmas megbotránkozás vagy riadalom keltésére is, ilyen módon pedig kimeríti a garázdaság vétségének törvényi tényállását.

A jelen ügyben azonban jogellenes magatartást (hiszen önmagában az építkezésről, valamint az ott dolgozókról történő fényképezés nem vonhat maga után büntetőjogi következményeket) nem a II. rendű, hanem az I. rendű terhelt tanúsított. A seprű eldobásával, majd a fénykép kitörlésének, illetőleg a fényképezőgép ilyen célból való elvételének eltűrésére irányuló erőszak alkalmazásával az I. rendű terhelt jogtalan támadást indított a II. rendű terhelt ellen, aki a szükséges mértékű fizikai ellenállást kifejtve, csupán ennek elhárítására törekedett. Ehhez képest a II. rendű terhelt a Btk. 29.§-ának (1) bekezdésében írt jogos védelmi helyzetben cselekedett. A bűncselekmény fogalmi elemei pedig éppen a büntethetőséget kizáró okként szabályozott jogos védelem következtében váltak hiányossá, minthogy a cselekmény ilyenkor eleve nélkülözi a társadalomra veszélyességet, s - a garázdaságot tekintve - értelemszerűen a kihívó közösségellenességet is.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - helyt adva a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a/ pontjára alapozott felülvizsgálati indítványnak - a Be. 427.§-a (1) bekezdésének a/ pontja értelmében az első-és másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, s a II. rendű terheltet az ellene garázdaság vétsége miatt emelt vád alól a Btk. 22.§-ának f/ pontjában írt és a Btk.29.§-ának (1) bekezdésében részletezett büntethetőséget kizáró okból - jogos védelem címén - a Be.6.§- (2) bekezdésének c/ pontjára tekintettel a Be. 331.§-ának (1) bekezdése alapján felmentette.

A Legfelsőbb Bíróság ítélete ellen a jogorvoslat lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése és 416.§-a (4) bekezdésének b/ pontja kizárja.

Budapest, 2008. július 1.

**Dr.Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác József s.k.
előadó bíró, Dr. Demeter Ferencné s.k. bíró.**

A kiadmány hitelével:

írnok

MM